

Choroba gołębi młodych

Choroba gołębi młodych rozprzestrzeniła się w ciągu ostatnich lat nie tylko w Europie ale również na całym świecie. Już od ponad 20 lat (wtedy znana pod nazwą „Mooskrankheit”, czyli chorobą wywołaną przez mech) jest znana hodowcom i corocznie jest przyczyną ogromnych problemów w gołębnikach. Dzięki różnym badaniom udało się stwierdzić, że chodzi tutaj o czynniki chorobowe.

Czynniki te charakteryzują się tym, że wiele składników zaangażowanych jest w procesie chorobowym. Przy chorobie gołębi młodych proces chorobowy rozpoczyna się wirusową infekcją cirkowirusa, w którym organy systemu immunologicznego zostają uszkodzone, przez co drugorzędne zarazki, jak np. pałeczka okrężnicy lub endopasożyty niepoohamowanie się rozprzestrzeniają i dodatkowo osłabiają organizm. Stres jest jednym z pierwszych czynników wywołujących (rozpoczynających) chorobę.

Stres może zostać wywołany w różnych sytuacjach, które mogą być zarówno fizyczne jak i również psychogenne. Do fizycznego stresu można zaliczyć ekstremalne warunki pogodowe, jak np. ciepło, zimno lub wilgoć. Brak miejsca, jak np. przy nadmiarze gołębi w gołębniku czy w kabinie, może wywołać psychogenną sytuację stresową poprzez walki związane z miejscem w gołębniku lub w kosztach transportowych.

Co dzieje się w organizmie gołębia podczas stresowych sytuacji?

Ciało gołębia posiada różne mechanizmy obronne działające przeciw mikroorganizmom. W ten sposób przy specyficznej obronie, wywoływane są przez zarazki tak zwane antygeny, na które system immunologiczny przy aktywacji i rozprzestrzeleniu komórek odpornościowych reaguje. Przy tej formie chodzi o nabytą obronę, która z czasem nabiera doświadczenia. Charakterystyczne przy tej formie obrony są tak zwane Komórki B i T, które zostają budowane w pierwotnych narządach układu immunologicznego (kaletka Fabrycjusza i grasica). Kaletka Fabrycjusza znajduje się w kloace, w tak zwanym Proktodeum i buduje komórki B; grasica leży w okolicach szyi i buduje komórki T.

Drugim mechanizmem jest niespecyficzna obrona, która jest wrodzona. W tym przypadku funkcję obronną przejmują podgrupy białych krwinek. Wtórne narządy immunologiczne, jak np. śledziona i kępki Peyera znajdujące się w jelicie dodatkowo uczestniczą w obronie własnego ciała.

Przy stresie wzrasta poziom kortyzolu w organizmie a system immunologiczny zostaje stłumiony. W czasie, gdy liczba limfocytów, które odpowiedzialne są za zwalczanie wirusów, spada, to wzrasta liczba granulocytów, które walczą przeciwko bakteriom. Ten stan faktyczny pasuje do teorii, że infekcja z cirkowirusem wywołuje kompleks chorób gołębi młodych.

Gdy system immunologiczny jest bardziej skłonny do chorób niż przy normalnych warunkach, wtedy mogą wystąpić różne zarazki, które pokonają przeszkody obronne organizmu.

Rozróżniamy różne typy zarazków:

Wirusy:

Są to bardzo małe zarazki chorobotwórcze, które tylko wtedy mogą się reprodukować, gdy mogą wykorzystać przemianę materii żyjącej komórki. Podczas podziału komórki DNA wirusa podłącza się do matrycy która namnarza geny gospodarza i w ten sposób zamiast białka gospodarza powstają wirusy.

Na przykład: cirkowirusy, adenowirusy, wirusy opryszczki oraz paramyksowirusy

Bakterie:

Istnieje wiele różnych grup bakterii, które w swych właściwościach bardzo się od siebie różnią.

Istnieją bakterie, które w dużej ilości pojawiają się w organizmie gołębia, jednak bez powodowania szkód.

Na przykład: laseczka, pantoea

Z drugiej strony istnieją bakterie, które występując w małej ilości mogą bardzo szkodzić organizmowi albo nawet doprowadzić do śmierci.

Na przykład: pałeczka okrężnicy, salmonella

Przebieg choroby gołębi młodych

Znane są dwa różne przebiegi choroby gołębi młodych. Istnieje przebieg, który charakteryzuje się nagłymi przypadkami śmierci. Gołębie czują się dobrze, intensywnie trenują wokół domu i okazują dobry apetyt – następnego dnia hodowcy odnajdują swe gołębie martwe w gołębniku.

W drugim wypadku tego przebiegu, gołębie młode przez wiele dni ukazują klasyczne symptomy: stroszenie się piór, apatię, anoreksję, gazowo-cieczowe opasłe wole, strata wagi, wymioty i wodny kał. Dopiero wtedy mogą nastąpić przypadki śmierci.

Przenoszenie:

Przenoszenie może występować zarówno horyzontalnie jak i wertykalnie. Poza tym może wystąpić przenoszenie poprzez powietrze, kurz, kontakt ze zwierzętami i poprzez pojnik ale również hodowca może działać jako przenosiciel za pośrednictwem ubrań i butów. Najnowsze badania wskazują, że cirkowirus przez jaja starych gołębi może przenieść się na gołębie młode.

Terapia i profilaktyka:

Bakteriologiczną sytuację trzeba uchwycić poprzez cięcia aby od razu antybiotycznie powstrzymać wybuch choroby. Do tego celu, niezbędne jest w ramach bakteriologicznych badań zrobić badanie odporności, ponieważ każdy strzał „na ślepo” może oznaczać koniec sezonu gołębi młodych!!!

Oprócz tego trzeba wzmocnić system immunologiczny, ustabilizować florę jelita i zasiedlać „dobrymi” bakteriami jelita, gdyż każdy antybiotyk może zniszczyć ważne dla organizmu bakterie. Towarzyszące pasożyty, jak np. rzęsistki, kokcydia, i inne muszą być zwalczane, dlatego że bardzo szybko mogą zyskać przewagę nad słabym organizmem i dodatkowo go osłabiają.